Logistiikkayritysten Liitto ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puh. +358 9 4202 3389
Y-tunnus 0202403-0
logistiikkayritykset@logistiikkayritykset.fi
www.logistiikkayritykset.fi

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

LAUSUNTO

21.5.2018

HE 45/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Logistiikkayritysten Liitto ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikon aiheesta. Koska liiton jäsenten pääasiallinen toiminta liittyy tiekuljetuksiin ja kappaletavara-liikenteeseen, painotetaan tätä näkökulmaa lausunnossa.

Yleistä

Kokonaisuutena näemme, että tämä lakiuudistus on hyvin valmisteltu ja muutosesitykset tai nykyisten sääntöjen noudattaminen on hyvin perusteltu. Näkemyksemme on hyvin yhtenevä Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n kanssa ja suurin osa tekstistä on samaa.

Yhteenvetona esityksestä voidaan todeta:

- Tieverkon omistajuus on välttämätöntä säilyttää valtiolla ja varmistaa lakitasoisesti ohjaus- ja sopimusmenettelyt sellaisiksi, että tieverkon yhtenäisyys ja liikenneolosuhteiden ennakoitavuus säilyvät valtakunnallisesti. Maanteiden käytön tulee olla maksutonta.
- Maanteiden tienpitoa koskeviin yleisiin vaatimuksiin kuuluu velvoite edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita, liikenteen päästöjen vähentämistä sekä tiedon ja digitaalisuuden hyödyntämistä ja liikenteen automaation edellytyksiä.
- Maanteiden palvelutasosta tulee säätää lakitasolla, jotta asiakkaiden saama palvelutaso olisi yhtenäistä ja tasapuolista valtakunnallisesti. Palvelutasotekijäitä ovat matka-aika ja sen ennakoitavuus, liikenneturvallisuus ja kuljetusten kustannustehokkuus, jotka kuvataan maantieluokittain. On ymmärrettävää, ettei näitä kaikkia tekijöitä ole yksityiskohtaisesti tai numeerisesti määritelty lakitasolla.
- Velvoite liikenne- ja viestintäministeriölle päättää valtakunnallisesti merkittävästä runkoverkosta on erittäin kannatettava.
- Runkoverkoilla palvelutaso olisi korkea ja yhtenäinen pitkämatkaiselle liikenteelle. Runkoverkoilla olisi paikallaan pyrkiä matkanopeudessa tasaiseen ja turvalliseen vähintään 100 km/h nopeusrajoitukseen keli- ja liikennetilanne huomioon ottaen. Myös luotettavuus voisi olla kriteereinä runkoverkoilla, jolloin häiriöitä ehkäiseviin toimenpiteisiin kiinnitettäisiin erityistä huomioita. Ja luonnollisesti häiriön sattuessa tehokkaaseen tiedon saantiin ja haittojen ehkäisyyn.
- On hyvä, että laissa kiinnitetään huomiota tienpidon omavalvontaan. Esimerkiksi PK-yritykset ovat toivoneet lisää järjestelmällisyyttä ja avoimuutta tienpidon valvontaan, koska sillä on merkitystä tienpidon alueurakoista kilpailtaessa.
- Liikennejärjestelmäsuunnittelun säätämistä maantielaissa on erittäin kannatettavaa ja erityisesti sen aikajänteen ulottamista riittävän pitkälle 12 vuodelle.
- Uudistuksessa tulee varmistaa, etteivät hallinnolliset kustannukset kasva eikä saavutettuja tienpidon kustannustehokkuuksia menetetä ja siten kiihdytetä tiestön kunnon heikkenemistä.

Maakunnat ja alueellinen tienpito

Maakunnat voisivat muodostaa enintään yhdeksän yhteistyöaluetta alueellisen tienpidon tehtävien hoitamiseen. Nykyiset ELY-keskukset hoitavat tienpidon kilpailuttamiseen ja hankintaan liittyvät tehtävät neljällä yhteistyöalueella. Esityksessä todetaan, että rahoituksen kohdentaminen nykyistä useampiin hallinnollisiin yksiköihin voi johtaa kustannusten kasvuun. Aikaisemmalla toimintojen keskittämisellä on saavutettu 20-25 prosentin tehostuminen sekä mahdollistettu vahva asiantuntemus. Uudistuksen riskinä nähdään kehityksen kääntyminen vastakkaiseen tehottomampaan suuntaan.

Logistiikkayritysten Liitto ry yhtyy Elinkeinoelämän keskusliitto EK näkemykseen, että hallituksen esityksen mukaisesti on välttämätöntä säilyttää tieverkon omistajuus valtiolla ja varmistaa lakitasoisesti ohjaus- ja sopimusmenettelyt sellaisiksi, että tieverkon yhtenäisyys ja liikenneolosuhteiden ennakoitavuus säilyvät valtakunnallisesti. Pitkien tieyhteyksien yhtenäinen palvelutaso on tehokkaan yrityslogistiikan järjestämisen edellytys. Maakuntakohtainen optimointi ja varojen kohdentaminen saattaisi johtaa erilaisiin liikenneolosuhteisiin, joista olisi haittaa liikenteen sujuvuudelle ja turvallisuudelle.

Uudistuksessa tulee varmistaa, etteivät hallinnolliset kustannukset kasva eikä saavutettuja tienpidon kustannustehokkuuksia menetetä ja siten kiihdytetä tiestön kunnon heikkenemistä. Liikenneväylien rahoitusta on lisätty kuluvalla hallituskaudella yhteensä noin 600 miljoonalla eurolla. Liikenneväylien kunnon heikentyminen on saatu pysäytettyä. Tulevalla hallituskaudella tätä lisärahoitusta on jatkettava ja varmistettava, että hallinnolliset uudistukset osaltaan parantavat tienpitoon käytettävien resurssien tehokkuutta.

Runkoverkkojen ja palvelutasojen määrittely

Tieliikenteen runkoverkon määrittely ja kehittäminen on olleet liittomme pitkäaikainen toive. Liikenne keskittyy pääteiden runkoverkoille, jolloin niiltä edellytetään korkeampaa palvelutasoa. Runkoverkoilla on myös suurin raskaan liikenteen osuus. Esityksessä liikenne- ja viestintäministeriö velvoitettaisiin päättämään miltä osin päätiet kuuluisivat valtakunnallisesti merkittävään runkoverkkoon. Runkoverkoille määriteltäisiin yhtenäinen ja korkea palvelutaso, josta hyötyisi erityisesti pitkämatkainen raskas liikenne ja henkilöliikenne. Muille pääteille ja maanteille palvelutaso määriteltäisiin asiakastarpeiden ja liikenteellisen merkityksen perusteella.

Logistiikkayritysten Liitto kannattaa esitystä ja osallistuu mielellään runkoverkkojen ja muiden maanteiden kriteerien ja palvelutason määrittelyyn. Runkoverkon tulee olla riittävän suppea, jotta on taloudelliset resurssit taata hyvä palvelutaso, mutta toisaalta sen tulee käsittää koko maan keskeiset raskaan liikenteen reitit.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu

Liikenneverkkojen kehittämisen pitkäjänteinen tarkastelu on erittäin tervetullut uudistus yritystoiminnan näkökulmasta. Yrityksille on hyödyllistä tietää millä periaatteilla ja linjauksilla liikenneväyliä kehitetään pitkällä aikavälillä ja sillä on merkitystä myös yritysten liikennöinnin suunnitteluun ja investointeihin. Liikenne ja logistiikka ovat oleellinen osa yritystoimintaa ja erityisen merkittävä kilpailutekijä ulkomaankauppaa käyville yrityksille Suomen sijainnin ja ilmasto-olosuhteiden vuoksi.

Varsinkin palvelutasoa nostavat väyläinvestoinnit vaativat vuosikausien suunnittelua sekä useiden hallituskausien ajan rahoitusta, joten niiden tarkastelu on luonnollista ulottaa 12 vuoden aikajänteelle. On aivan selvää, että näin parannetaan myös tehokkuutta, jolla voidaan hieman helpottaa välttämätöntä rahoitustason nostoa tieverkon kehittämiseen ja yl-

läpitoon. Logistiikkayritysten Liitto osallistuu mielellään liikennejärjestelmätyöhön. Jäseniemme maankattavilla logistiikkajärjestelmillä on hyvä käsitys koko Suomen tarpeista.

Logistiikkayritysten Liitto ry edustaa merkittäviä logistiikkaoperaattoreita Suomessa. Jäsenten yhteenlaskettu liikevaihto on yli 1,5 miljardia euroa ja yritykset työllistävät noin 6000 henkilöä suoraan ja alihankintana noin 5000 henkilöä.

Kunnioittavasti

Logistiikkayritysten Liitto ry

Pekka Aaltonen
Toimitusjohtaja